

ogsaa vi gribe med Glæde Lejligheden til at føje nye Blade til hans Sejrskrands!

Held den Mand, som i Fredens Gjerning og i Videnskabens Tjeneste ikke skyede Kamp og Fare, og som nu vender hjem med Sejr. Længe leve *Nordenskiöld!*“

Efter denne med Begejstring modtagne Skaal bragte *Nordenskiöld* sin Tak for den Modtagelse, han havde faaet og foreslog en Skaal for det kgl. danske geografiske Selskab. Han havde nylig talt om dettes store Minder og Aner. Selskabet havde selv under sin korte Levetid udrettet meget, og faa Selskaber havde saa gode Udsigter som dette, da det med Kjærlighed omfattes af Landets første Mand, Hs. Maj. Kongen, og som Præsident har Kongens Søn. Dette i Forening med dets mange Medlemmer sikrer Selskabet en stor Fremtid; det har ogsaa vist sig, at det har valgt den rette Form. Men dertil kommer, at Selskabet har et særegent Omraade for sin Virksomhed, en stor og smuk Opgave i Grønlands Undersøgelse; denne maa finde Sted før eller senere, og man vilde maaske der igjennem finde Jordens Nordpol. „En Skaal for det geografiske Selskab og gid dets Virksomhed maa sprede ny Ære over dette gamle, ærerige Land!“

Admiral *Irminger* talte dernæst for Vegas kjække og uforfædede Fører, Kaptajn Palander.

Palander takkede, i det han udtalte, at den Skaal, der var bleven udbragt for ham, havde faaet en særegen

Betydning, fordi den udbragtes af en Mand, hvis Navn han alt havde hørt sin Fader nævne som en af Repræsentanterne for den danske Marine. En anden af disse Repræsentanter havde han lært at kjende i den unge Løjtnant Hovgaard, hvis Sømandsdygtighed det var ham en Glæde at anerkjende. „Et Leve for den danske Marine!“

Derpaa talte Kaptajn *Hoffmeyer* for de dygtige Videnskabsmænd og Officerer, der havde ledsaget Vega-Expeditionen og havde Andel i dennes Resultater. Dr. *Kjellman* takkede herfor og mindede om det skandinaviske Naturforskersmøde, der i Sommer afholdtes i Stockholm, og til hvilken han bad Forsamlingen være hjertelig velkommen. Marineminister *Ravn* foreslog en Skaal for den svenske Marine. Kand. *E. Elberling* talte for Oscar Dickson og Sibiriakoff, og Rektor magnificus *Goos* for Lunds Universitet, for hvilken sidste Skaal Rektor *Ljunggren* takkede. Oberst *Hoskier* talte efter en humoristisk med stærkt Bifald modtagen Sang af *Christoffer Boeck* for Kvinden og særlig for Nordenskiöld og Palanders Hustruer. Admiral *Bille* talte som Selskabets Aldersformand under stærk Begejstring for Selskabets Præsident Hs. kgl. Højh. Kronprinsen og Hds. kgl. Højh. Kronprinsessen. Løjtnant *Hovgaard* takkede sine Kammerater paa „Vega“, og særlig de to Chefer for Expeditionen for de to lærerige og behagelige Aar, han havde tilbragt om Bord.

Hs. kgl. Højh. *Kronprinsen* sluttede derpaa med endnu engang at takke Nordenskiöld og Palander, fordi de havde villet tilbringe Aftenen i Selskabet, og kort efter forlod Hs. kgl. Højhed med Følge og strax der efter Expeditionens Medlemmer Festen.

Internationale Polarstationer,

efter et Foredrag af **N. Hoffmeyer**, Bestyrer af det meteorologiske Institut.

Hidtil have Nordpolsekspeditionerne væsentlig haft til Formaal at udvide vore geografiske Kundskaber med Hensyn til Polaregnene; de have søgt at trænge saa langt frem imod Polen, som mulig og tillige ved Stedbestemmelser og Opmaalinger at kaartlægge de Landstrækninger, som de opdagede. Samtidig hermed er tilvisse vort Kjendskab til de fysiske Forhold i disse Egne i mange Henseender blevet meget udvidet, og dertil har den Omstændighed ikke mindst bidraget, at de fleste Expeditioner paa Grund af den korte Tid af Aaret, Polarhavene kunne be-

sejles, ere blevne tvungne til at overvintre paa høje nordlige Breddegrader, hvor der da med paaskjønnelsesværdig Iver er blevet udført kortere eller længere Rækker af regelrette meteorologiske, magnetiske og hydrografiske Iagttagelser paa Stedet.

Flere forskellige Grunde have dog sædvanlig medvirket til at berøve disse Iagttagelser en Del af deres videnskabelige Betydning. De ere saaledes som oftest kun blevne udførte i Vintermaanederne, medens Isen holdt Skibene bundne; de have næsten altid været fuld-

stændig isolerede, saa at de kun kunde give Oplysning om, hvad der foregik paa et meget lidet Omraade af Polarlandene, men ikke hjælpe til at udfinde Forbindelsen mellem de der iagttagne Forhold og det, der samtidig foregik paa andre Sider af Polen, og de have altsaa i Følge deres Natur kun kunnet give et stedligt og ensidigt Billede af Forholdene; endelig ere de sædvanligvis blevne udførte af Skibenes faste Personale, ikke af videnskabelige Fagmænd, en Omstændighed, der voxer i Betydning ved de rivende Fremskridt, som enkelte Dele af de fysiske Videnskaber i den senere Tid have gjort, saa at de ere blevne til Specialfag, der kræve et omfattende Studium af de Videnskabsmænd, som ville give sig af med dem.

De saaledes fremhævede Mangler ville vedblivende følge Polarexpeditionerne, saa længe disse bibeholde den blandede Karakter af geografiske Opdagelsesrejser og videnskabelige Forskningsrejser. Som altid, naar man spreder Opmærksomheden i for mange Retninger, vil Resultatet lide derunder; det levende Ønske om at trænge længere frem mod Nord og gjøre nye Opdagelser vil hindre eller i hvert Fald i høj Grad indskrænke den Tid, der kan anvendes til regelrette Iagttagelser, imedens paa den anden Side Tanken om, at man maa bringe nogle positive Resultater med hjem om ikke i geografisk, saa dog i videnskabelig Henseende maaske undertiden kan virke hæmmende paa den Dristighed og Kraft, hvormed der trænges frem ad.

Bedre vil det derfor være fremtidig at skjelne, om end ikke strengt, saa dog i Hovedsagen mellem to forskellige Slags Expeditioner, dels saadanne, hvor Fremtrængen og Opdagelse er Hovedformaalet, og videnskabelige Undersøgelser, der kræve længere Tids regelrette Iagttagelser, derimod ere en afgjort Bisag, dels saadanne, hvor de sidstnævnte Undersøgelser spille Hovedrollen, og den geografiske Opdagelse mere bliver en Tilfældighed.

Denne Tanke har efterhaanden arbejdet sig frem og udtaltes bestemt af en 1875 nedsat Kommission, bestaaende af Tysklands bekjendteste Videnskabsmænd, der skulde fremsætte Forslag til en ny tysk Polarexpedition, men det er dog den østrigske Marineløjtnant *Weyprecht*, en af Opdagerne af *Frantz Josephs Land*, hvem Æren tilkommer for at have ført Tanken helt ud i sine Konsekvenser og at have fremsat Forslag om *ved international Samvirken, for et Tidsrum af mindst et Aar, at oprette en Kreds af faste Stationer omkring Nordpolen*. Kun paa denne Maade mente han, at den videnskabelige Undersøgelse af Polaregnene til Fulde vilde komme til sin Ret. Hovedvægten skal ikke lægges paa at bringe disse Stationer særlig højt op imod Polen, men derimod paa, at de danne en uafbrudt Kreds omkring denne og udføre Iagt-

tagelserne nøjagtig paa samme Tid og paa samme Maade, saa at der kan tilvejebringes et alsidigt og fuldstændigt samtidigt og sammenligneligt Materiale for Studiet af Polarlandenes fysiske Forhold.

Ved en Konference i Oktober 1879 i Hamburg, hvor der var mødt Delegerede fra næsten alle de Stater, der paa den ene eller den anden Maade ere interesserede i Polaregnenes videnskabelige Undersøgelse, blev Hovedprinciperne i *Weyprechts Plan* enstemmig godkendte, og det blev vedtaget at arbejde hen imod Oprettelsen af faste Polarstationer paa følgende Punkter: *Upervik* i Vestgrønland (Danmark), *Østgrønland* (Tyskland), *Vest-spitzbergen* (Sverige), *Finmarken* (Norge), *Novaja Semlja* (Østrig og Holland), *Lenaflodens Munding* og de *ny-sibiriske Øer* (Rusland) og *Point Barrow*, øst for *Beringsstrædet* (Amerika).

Det blev paa Konferencen end videre fastslaaet, hvilke Iagttagelser der vare *obligatoriske* for alle disse Stationer, og der udarbejdedes meget detaljerede Instruktioner for at sikre disse Iagttagelsers nøjagtige Samtidighed (Synkronisme) og deres ensformige Udførelse med de nyeste og bedste Instrumenter. Til denne Klasse høre især de meteorologiske og magnetiske Iagttagelser, der skulle udføres regelret hver Time gennem hele Døgnet. Den 1ste og 15de i hver Maaned (paa de saakaldte Terminsdage) skulle de magnetiske Variationsinstrumenter end videre aflæses hvert 5te Minut hele Døgnet igjennem, og i visse bestemte Timer endog hvert halve Minut.

Andre Iagttagelser blev kun nævnte som *fakultative*, d. v. s., de blev erklærede for at være meget ønskelige; men det blev overladt de enkelte Stationer at udføre dem i det Omfang, som de stedlige Omstændigheder, de personelle Kræfter og hele Udrustningen maatte tillade. Her under henhøre Iagttagelser af Nordlyset, af Jordbundsvarmen, af de fysiske Forhold i Havet, af Sekundpendulets Længde til Bestemmelse af Jordklodens Form, end videre Maalinger af den astronomiske og terrestriske Refraktion, spektroskopiske Undersøgelser o. s. v.

Det blev vedtaget at søge Stationerne oprettede inden den 1ste September 1881 og dernæst at fortsætte Iagttagelserne til den 31te Avgust 1882, altsaa gennem et fuldt Aar.

En meget vigtig Beslutning, der blev fattet paa Konferencen, var at udvide Planen til ogsaa at omfatte Oprettelsen af samtidige faste Stationer rundt omkring *Sydpolen*. Som dertil særlig egnede Punkter udpegedes: *Syd-Georgien*, *Kerguelen*, *Auckland* samt om mulig *Balleny-Øerne*, og Besættelsen af dem paaregnedes udført af Frankrig, Tyskland og de engelske Kolonier paa den sydlige Halvkugle.

Sluttelig blev hele Foretagendets internationale Karakter endnu yderligere fremhævet ved en Bestemmelse om, at de alt eksisterende meteorologiske og magnetiske Observatorier over hele Jorden skulde anmodes om i det paagældende Aar, at udvide deres Virksomhed og efter bestemte Regler samvirke med Polarstationerne.

Der kan derfor ingen Tvivl være om, at hvis Konferencens Ideer komme til Udførelse i det fornødne Omfang, vil Aaret 1881—82 yde et Bidrag til vor Kundskab om Jordklodens fysiske Forhold, som i Fuldstændighed langt vil overgaa alle tidligere Undersøgelser paa dette Omraade, og som med Sikkerhed kan paaregnes i forskjellige Retninger at ville give et epokegjørende Udbytte.

For *Danmarks* Vedkommende er det blevet bestemt, at oprette en Polarstation i Upernivik ($72^{\circ} 48'$ n. Br.), vor nordligste Koloni paa Vestkysten af Grønland. Forholdene paa dette Punkt ere fuldstændig arktiske; i 79 Døgn viser Solen sig ikke over Synskredsen, og de fire strengeste Vintermaaneder, December—Marts, have sædvanlig en Middeltemperatur af $\div 20^{\circ}$ C., imedens Termometret paa vindstille Dage kan gaa ned til, ja endog

under $\div 40^{\circ}$, Kviksølvets Frysepunkt. Sommervarmen bøder ikke paa denne strænge Kulde; thi Kolonien ligger paa en lille Ø, langt fra Fastlandet og omgivet af Baffinsbugtens kolde Vand; den varmeste Maaned, Juli, har derfor kun en Middeltemperatur af $\div 4\frac{1}{2}^{\circ}$, omtrent svarende til Midten af April hos os, og den højeste iagttagne Sommervarme er 15° , skjønt Solen hele Dagen er over Synskredsen; selv Midsommer fryser det gennemsnitlig hver anden Nat flere Grader. Vinden er fremherskende østlig om Vinteren, men vestlig og nordlig om Sommeren; Vindstille er meget hyppig, især om Vinteren, Storme ere derimod kun sjældne og komme næsten altid fra Sydvest og Syd.

Expeditionen er paaregnet at skulle bestaa af en Chef (Fysiker), en Medhjælper (Astronom) og 4 Observatorer, hvoriblandt en Læge. Den maa afgaa fra Kjøbenhavn i Slutningen af Maj 1881 og kan ikke ventes at være tilbage før i November 1882. Udgiften er anslaaet til omt. 40,000 Kroner; men Expeditionen vil da ogsaa kunne udstyres saa fuldstændig med de nyeste og bedste Instrumenter, at der vil være grundet Haab om, at de Resultater, den bringer med tilbage, ville gjøre Danmark Ære.

Gaucherne og deres Levevis,

af J. Fugl.

La Plata Staternes omflakkende, næsten halvville Rytterfolk, der lever af Kvægavl og Jagt, har faaet Navnet *Gaucha* (udtales: gavtsjo), d. v. s. Vandrer eller Løsgænger. Ordet er af indiansk Rod, og det er sammensat af gaun, jaun eller jeaun, at vandre, og af che, der paa spansk er blevet til cho, Menneske. De vidtstrakte Pampassletter bidrog naturligvis deres til, at de Mennesker, som valgte dem til deres Opholdssted, færdedes til Hest, og derfor kan nu Ordet *Gaucha* egentlig kun bruges om en omflakkende Rytter. Derimod bruges det uden Hensyn til Folkesfærd eller Race, Farve eller Kulturtrin; en *Gaucha* kan lige saa godt være en hvid som en farvet.

De første *Gaucher* vare Flygtninge fra de spanske Kolonier eller Personer med Hang til Æventyr og til et ubundet Liv. De fandt, hvad de søgte, ved at drage ud i Campen. I den Tid maatte en *Gaucha* have alle de Egenskaber og Færdigheder, et saadant Liv kræver, og

baade være rede til at møde alle Slags Savn og Farer og optage Kampen med vilde Dyr og Mennesker. Han maatte kunne finde sig i at leve sit omflakkende Liv uden andre Hjælpkilder end dem, et udyrket og ubeboet Land frembød; uden Hjem eller Familieliv maatte han indskrænke sine Fornødenheder. Han hverken kjendte eller bøjede sig for nogen Øvrighed og trængte heller ikke til at værges af den; kun hvad der stemmede med hans eget Tykke og hans Lyst til ubunden Frihed var Lov for ham.

Siden *Azara* for omtrent 85 Aar siden skrev om *Gaucherne*, have Forholdene forandret sig en Del. Det er nemlig i det hele kun paa de yderstliggende Stationer, at man endnu ser de for *Gaucherne* særkjendelige Hytter af Huder (Toldos). Paa Yderstationerne maa Beboerne altid være færdige til at flygte for Indianerne, og derfor have de ogsaa altid hos sig Heste, der ere gode Løbere; efter Omstæn-